

LES NOTES DE VICTOR RIPOLL

Fan Italià Ramon Sibluda

L'editorial Mina del Grup 62 es refereix sempre a un filòsof del segle XV anomenat "Raimondo de Sabunde", bo i pensant que és italià, en el llibre *Jesús renta més blanc*, de Bruno Ballardini, traduït de l'italià per Oriol Sánchez Vaqué i adaptat per Xavier Solsona. I això passa quan fa molt pocs mesos que una editorial germana del mateix grup, Proa, ha publicat el llibre segon dels *Assaigs* de Montaigne, en versió de Vicent Alonso, llibre on apareix un llarg capítol titulat "Apologia de Ramon Sibluda".

Escriptor amb variants

En una de les dues ocasions en què es parla de l'escriptor Eduard Vidal i Valenciano al llibre *Història de la Catalunya contemporània*, publicat per Pòrtic el 1999 i reeditat per Mina el 2006, apareix escrit Eduard Vidal de Valenciano.

Filòlegs analfabets

Joan Martí i Castell, president de la Secció Filològica del IEC, diu a la introducció del DIEC2 que tots els membres de la SF –són 38 numeraris i emèrits– més els de les Oficines Lexicogràfiques –són sis, dos dels quals ja formen part de la SF– i els de les comissions de treball –ja són membres de la SF o de les Oficines Lexicogràfiques– s'ha llegit "enterament el Diccionari, una vegada enllestida la feina principal de la segona edició". Això vol dir, si Martí i Castell no menteix, o bé si no l'han enganyat, que tots els filòlegs del IEC consideren bona aquesta definició del mot *alfabet*: "Sistema de signes gràfics emprats en l'escriptura d'una llengua, basat en el principi d'assignar un sol signe per a cada so i un sol so per a cada signe." Aquest principi, el segueix l'alfabet català, entre molts més? La cosa més greu del cas és que l'anima-lada –que prové de no haver sabut llegir la Gran Enciclopèdia Catalana, que diu això quan comença la història dels alfabet– ja apareixia al DIEC1!

Xavier Pla refà l'aventura editorial i filològica de 'Vida privada', en la nova edició de Proa

La història editorial de la novel·la *Vida privada*, publicada per Josep Maria de Sagarra l'any 1932, forma part destacada de la conflictiva història filològica, moral, cultural i política del nostre país. Xavier Pla, professor de la Universitat de Girona i crític literari d'EL TEMPS, l'ha reconstruïda per primera vegada. El seu relat, concís, constitueix l'epíleg de la nova edició de la novel·la, preparada per Proa. El llibre commemora el 75è aniversari de la primera edició i, a més del text de Xavier Pla, consta d'un escaient pròleg de presentació escrit pel periodista i escriptor Lluís Permanyer, biògraf de Sagarra.

La novel·la, com se sap, va escandalitzar els crítics conservadors, però això no li va impedir d'obtenir el premi Crexells i d'ésser un dels llibres més llegits del seu moment. Després de la guerra, la censura franquista es resistia a autoritzar-la, i només va cedir perquè s'hi van fer diverses supressions. Més greu encara va ser el canvi d'estil al qual va ser sotmesa. Joan Oliver, director literari d'Aymà, va *planxar* el text de Sagarra perquè pensava que presentava arrugues, que Sagarra escrivia molt malament, com li va sentir Xavier Bru de Sala. El seu concepte de llengua literària li impedia de copsar les habilitats expressives del novel·lista. Fins el 1983, Enciclopèdia Catalana no va restituir el text de la primera edició. També va ser fidel a la primera edició la inclosa a l'*Obra Completa* de 314, de 1997, feta a cura de Narcís Garolera.

Vida privada va ser escrita per Sagarra durant dos mesos de primavera-estiu a la biblioteca de l'Ateneu Barcelonès, en sessions llargues i intenses, i va ser mecanografiada per Mercè Devesa, la seva futura muller. En concret, Sagarra la va escriure del 20 de maig al 15 de juliol. Va omplir 650 quartilles de lletra menuda i espessa, com digué Manuel Brunet a *La Publicitat*. Va ser escrita a raig, però això no vol dir que fos escrita de forma desmanegada, com va recordar Lluís Permanyer en l'acte de presentació als mitjans de comunicació, celebrat el dia 23 d'octubre a l'aula Josep M. de Sagarra de l'Ateneu Barcelonès, amb la presència d'Oriol Bohigas, president de l'entitat, l'editor Isidor Cònsul i el fill de l'autor, Joan de Sagarra, a més de Xavier Pla.

Per a Permanyer, la novel·la té tres grans atractius. El primer, el retrat de Barcelona: "un nivell de pell, ras i curt, físic i geogràfic". El segon, els personatges, inspirats, poc o molt, en persones de l'entorn familiar i personal del novel·lista. Si la novel·la va causar escàndol va ser, a més del to eròtic, perquè era fàcil de reconèixer si aquell personatge estava empeltat d'alguna persona coneguda. I el tercer, el del llenguatge, viu i vital, que reflecteix la forma de parlar de l'Eixample. Permanyer va comprar en una llibreria de vell l'exemplar que Sagarra va regalar, dedicat, a Pompeu Fabra –segurament requisat pels falangistes– i s'hi veu com Fabra havia subratllat les paraules que li podien interessar més per als seus treballs lexicogràfics.

Josep Maria de Sagarra va escriure la novel·la *Vida privada* a l'Ateneu Barcelonès ara fa 75 anys.

Lluís Bonada